

Марио Пьюзо

ЧЎҚИНТИРГАН
ОТА ёхуғ
мафрия
сардори

ЯНГИ АСР АВЛОДИ
Тошкент – 2015

УЎК: 821.111

КБК: 84(7)

П – 97

Пьюзо, Марио

Чўқинтирган ота ёхуд мафия сардори: роман. Марио Пьюзо / Рус тилидан Турсунбой Адашбоев ва Муҳаммаджон Ўринбоев таржимаси. – Тошкент: Янги аср авлоди, 2015. – 544 б.

ISBN 978-9943-27-659-8

Марио Пьюзони машҳур қилган ва адабиёт саҳнасида унинг номини кўкларга кўтаришга сабаб бўлган асар, шубҳасиз, «Чўқинтирган ота ёхуд мафия сардори» асаридир. Бу асар миллион йиллардан бери одамлар ўртасида давом этиб келаётган иллатлар, бир-бирини кўролмаслик, чексиз бойликка бўлган ҳирс, адоват кабиларни рўй-рост ифодалаб бергани, шунингдек, америкалик ва сицилиялик мафиячиларнинг кирдикорларини тўла-тўқис очиб бергани билан дунё миқёсида оммалашиб кетди.

Асар бадий тўқималарга бой бўлса-да, китобхонни ортидан эргаштиради. Демак, биз ҳурматли китобхонларимизни улар интиқлик билан қутган асар мутолаасига қайта чорлаймиз.

УЎК: 821.111

КБК: 84(7)

Рус тилидан

Турсунбой АДАШБОЕВ ва
Муҳаммаджон ЎРИНБОЕВ
таржимаси

ISBN 978-9943-27-659-8

© Марио Пьюзо, «Чўқинтирган ота ёхуд мафия сардори». «Янги аср авлоди», 2015.

*Ҳар қандай катта
бойлик ортида жиноят
яширинган бўлади.*

Бальзак

БИРИНЧИ ҚИСМ

БИРИНЧИ БОБ

Америго Бонасера Нью-Йорк шаҳар жиноий ишлар судининг учинчи бўлимида қизини ўласи қилиб калтаклаган ва бадном қилишга уринган кимсалар тегишли жазосини олиб адолат юзага чиқишини кутиб ўтирарди.

Салобатли, жиддий судья столи олдида турган икки ўсмирни худди ўз қўли билан таъзирини бериб қўймоқчидай қора мантияси енгларини шимарди. Унинг тунд қиёфасида такаббуруна нафрат зоҳир бўлиб, айти пайтда бу такаббурлик замирида қандайдир сунъийлик ҳам бор эди. Америго Бонасера гарчи гап нимадалигини тушуна олмаса ҳам, бу сунъийликни ич-ичидан ҳис этиб турарди.

– Ўта палид жиноятга қўл ургансанлар, – деди судья кескин.

Тўғри, ўйлади Америго Бонасера. Ҳақиқатан ҳам шундай. Ҳайвонлар, махлуқлар. Силлиқ сочлари чиройли қилиб тарошланган, йилтиллаб турган қиёфасида итоаткорлик ифодаси муҳрланган икки ўсмир тавба қилгандай бошларини эгиб туришарди.

Судья давом этди:

– Худди ўрмондаги ҳайвонлар сингари иш тутгансанлар, бечора қизни бадном эта олма-

ганларинг сенларнинг бахтинг. Акс ҳолда ҳар бирингнинг бўйнингга йигирма йилни олиб, тўппа-тўғри турмага жўнатардим. – У бир неча дақиқа жим қолди, сўнгра жиддий чимирилган қошлари остидан Америго Бонасеранинг қонсиз юзига қараб қўйди. Кейин янада қаттиқроқ қо-воқ солди-да, қаҳр-ғазабини зўрға босиб тургандай елка қисди-ю, хулоса чиқарди:

– Лекин ёшликларингни, ҳали номларингга ҳеч қандай доғ тушмаганини ва ота-оналаринг об-рў-эътиборини ҳисобга олиб, шунингдек, қонуни-мизнинг адолатпарварлиги бизларни ўч олишга даъват этмаслигини ҳисобга олиб, ҳар бирингни уч йил муддатга қамоққа ҳукм қиламан. Шартли равишда.

Ҳар қандай оғир вазиятда ҳам ички кечинма-ларини сиртга чиқармаслик бўйича ҳосил қилин-ган қирқ йиллик кўникмагина мурдашўй Бонасе-ранинг қўйилиб келган норозилиги ва нафрати-ни ичига ютишга мажбур қилди. Унинг ёшгина, хушрўйгина қизи афт-ангори дабдала қилиниб, касалхонада ётипти, мана бу махлуқларга эса бе-малол озодликда юришга рухсат берилди. Демак, Америго Бонасеранинг устидан ошқора масха-рабозлик қилишди. Ана, чеҳраларидан нур ёғилиб турган ота-оналари суюкли ўғилларини ўртага олиб туришипти. Албатта, улар хурсанд бўлишади-да! Ахир уларнинг кўнглидаги иш бўлди-да!

Бонасеранинг томоғига аччиқ бир нарса ке-либ туриб қолди, тишларини маҳкам босиб ол-ган, оғзи аччиқ тупуги билан тўлганди. Бонасера кўкрак чўнтагидан оқ рўмолча олиб, лабларини артди. Анави икки ўсмир худди уни масхара қилгандай ҳаёсизларча, сурбетларча кулиб унинг ёнидан ўтиб кетди. У томонга ҳатто қараб ҳам

қўйишмади. Бонасера крахмалланган рўмолчасини лабига қаттиқроқ босиб, лом-лим демасдан уларни ўтказиб юборди.

Ўсмирлар кетидан уларнинг ота-оналари – икки аёл ва Бонасера ёшидаги, фақат туб америкаликларга хос кийинган икки эркак ўтиб кетди. Улар Бонасерага хижолат бўлиб, шу билан бирга қандайдир яширин такаббурлик ва тантана билан қараб қўйишди.

Америкада кечган бутун умри мобайнида Бонасера қонун ва тартиб-интизомнинг кучига ишониб келарди. Шунинг учун ҳам кўп нарсага эришди. Ҳозир ҳам, гарчи ваҳшиёна бир нафратдан ақл-идроки хира тортиб қолса ҳам, дарҳол қуроол сотиб олиб анави икки махлуқни отиб ташлаш истаги ҳамма нарсадан устунлик қилаётганди. Бонасера ҳеч нарсага тушунолмаб ҳайрон бўлиб қараб турган хотинига қаради ва:

– Бизни масхара қилиб, устимиздан кулишди, – деди.

У бир неча дақиқа жим қолди, сўнгра қанча харажат бўлиши ҳақида ўйлаб ўтирмасдан қатъий қарорга келиб, қўшиб қўйди:

– Адолат излаб дон Корлеоне остонасига бош уриб бориш керак. Бошқа илож йўқ.

Лос-Анжелесдаги «люкс» меҳмонхоналардан бирида Жонни Фонтейн худди хотини кўзига чўп суқиб кетган одамдай устма-уст виски ичиб ўтирарди. У қизил диванда ағанаб ётиб, тўғридан-тўғри шишанинг оғзидан ичар, тез-тез юзини пақирдаги майда муз парчалари солинган сувга чайқаб олар, вискининг тахир таъмини босиш учун симириб муздай сув ҳўпларди. Саҳарги тўртлар чамаси эди. Унинг маст хаёлида суюгоёқ

хотини кириб келса, қандай қилиб бошлаб таъ-
зирини бериб қўйиш тўғрисидаги ўй-фикрлар
кезарди. Хотини эса умуман қайтиб келарми-
кин?! Вақт ҳам эрта эди, бўлмаса биринчи хоти-
нига қўнғироқ қилиб, қизчаларининг ҳол-аҳволи-
ни сўраб билиб қўйса ёмон бўлмасди. Айниқса,
ишлари чаппасидан кета бошлагандан кейин
нима учундир ўртоқларига қўнғироқ қилгиси
келмай қолди. Бир пайтлар ўртоқларига сахар
соат тўртда қўнғироқ қилгудай бўлса, уларнинг
боши осмонга етарди. Энди бўлса Жоннини ха-
ёлларига ҳам келтиришмайди. Американинг энг
машҳур кино юлдузлари ҳам шон-шухрат чўққи-
си томон дадил кўтарилаётган Жонни Фонтейн-
дан омад юз ўтирганлигини юракларига жуда
яқин олишган эди. Қизиқ...

У яна шишага ёпишди ва ниҳоят эшик қулфи
очилганини эшитди. Кўк бинафшаранг кўзлари
порлаб турган, фаришталарга хос нозик қиёфа-
ли, сарвқомат лобар хотини унинг олдига келиб
тўхтамагунча Жонни шишани оғзидан олмади.
Дунёдаги миллионлаб эркаклар Марго Эштон-
нинг чеҳрасига ошиқ эдилар. Экранлардаги бу
чеҳрани бир бора кўриш учун сон-саноқсиз пул
сарф қилишарди.

– Қаёқларда санқиб юрибсан? – сўради Жонни
Фонтейн.

– Э, шунчаки баъзи бировларнинг қўйнида
ётиб келдим, – деди Марго бепарволик билан.

Марго мўлжални нотўғри олган эди. Жонни у
ўйлаганчалик маст эмасди. Жонни столча усти-
дан сакраб ўтди-да, хотинининг ёқасидан олди.
Лекин хотинининг сеҳрли чеҳраси унга яқинлаш-
ганда қаҳр-ғазабидан асар ҳам қолмади, ҳамма-
си бир зумда сўнди-қолди. Марго эркаланиб лаб-

ларини бурди ва бу гал ҳам янглишди. Жонни мушт тортиб юборди.

– Фақат юзимга урма, Жонни, ахир кинога тушяпман! – дея чийилларди у.

Мушт Маргонинг қаншарига бориб тегди. У йиқилди. Жонни унинг устига миниб олиб, елкаларига, биқинларига, қуёшда қорайган ипакдай юмшоқ думбаларига дўппослайверди. У Маргони бир пайтлар Нью-Йоркнинг «Дўзах ошхонаси» деб аталган харобазорларида, ҳеч кими йўқ кўчада қолган безори болаларни дўппослагандай дўппосларди. У безори болаларни анчагина қаттиқ, лекин тишлари тушиб, қаншари пачақданмайдиган, яъни жиддий из қолмайдиган қилиб дўппосларди.

Маргони ҳам аяди. Бошқача йўл тутолмасди ҳам. Марго эса унинг устидан ошкора куларди. Чалқанча ётиб олган, этаклари белидан юқори кўтарилган Марго Жоннини эрмаклаб ҳи-ҳилаб куларди.

– Қани, келақол, Жонни, бўл тезроқ. Келақол энди. Ахир кўнглинг нима тусаётганини биламан-ку.

Жонни Фонтейн ўрнидан турди. Гўзаллигини ўқ ўтмас қалқон қилиб олган бу махлуқни ўлдирса ҳам озлик қилади. Марго юзтубан ўтирилиб, сакраб турди-да, худди ёш қизчалардай ирғишларкан:

– Ҳечам оғримади, ҳечам оғримади, – деди.

Сўнгра жозибали кўзларида мунг билан жиддий қўшимча қилди:

– Шўрпешана тентак, худди ёш болага ўхшайсан. Қорнимни қаттиқ эздинг. Эҳ, Жонни, бир умр сўлаги оқиб юрган бузоқлигингча қоласан. Сен севги ҳақида болаларга ўхшаб фикр юртасан. Одамлар ростдан ҳам бир пайтлар сен қўшиқларингда куйлаганингдек ишлар билан

шуғулланияптилар, деб ўйлайсанми? – У бошини чайқади. – Вой бечора-ей. Хўп, омон бўл.

Марго ётоқхонага кириб кетди. Қулфнинг шиқирлагани эшитилди.

Жонни ерга ўтириб олиб, қўллари билан юзини беркитди. Алам ва хўрликдан кўнгли бузилиб кетди. Лекин у бекорга Нью-Йорк харобазорларида балоғатга етмаганди. Бир пайтлар Голливуднинг қалин чангалзорларидан соғ-омон чиқишга ёрдам берган эски кўникма телефон дастасини кўтариб, аэропортга етиб олиш учун такси чақиришга мажбур қилди. Фақат бир одам уни кутқариб қолиши мумкин эди. Бунинг учун Нью-Йоркка, ўша одам олдига учуш керак. Жонни ҳозир жуда-жуда муҳтож бўлган куч-қудрат ва ақл-идрокни, ҳозирча ишонч илинжи милтилаб турган меҳр-муҳаббатни яккаю ягона ўша одам тимсолида кўриб турарди. У Жоннининг Чўқинтирган отаси дон Корлеоне эди.

Чехраси худди ўзи пиширган, бетига ун сепилган пўрсидоқ италян нонларидай дум-думалоқ ва қип-қизил новвой Назорин хотинига, қизи – келинчак Катаринага ва новвойхона ишчиси Энцога қаҳр тўла нигоҳини қадади. Энцо ҳарбий асирлар кийимини кийиб олишга улгурган, яшил рангдаги ҲА ҳарфлари ёзилган бойлоғични боғлаб олишни ҳам унутмаган эди. Ҳозир Губернаторлар оролида бўладиган кечки текширувга кеч қолишдан қўрқиб, безиллаб турарди. Ҳар куни чин ваъда эвазига америкалик хўжайинлар қўлида ишлаш учун рухсат бериладиган минглаб италиялик асирларга ўхшаб у ҳам бу мурувватдан маҳрум бўлиб қолишдан қўрқиб яшарди. Шунинг учун ҳам ҳозирги оддийгина нарса унинг учун жиддий иш бўлиб туюлаётганди.

– Ҳали менинг оиламни бадном қилмоқчи бўлдингми? – бақирди Назорин. – Менинг қизимга эсдалик қилиб совға тайёрлаб қўйдингми ҳали? Урушнинг охири кўриниб қолди, бу ёғини тасаввур қилиш қийин эмас, Америка кетимга бир тепади-ю, осонгина Сицилиядаги қишлоғимга жўнаб кетавераман думимни ушлатмай, деб ўйладингми?

Оёқлари калта, ғўлабирдан келган Энцо қўлини кўксига қўйиб, йиғламоқдан бери бўлиб, айна пайтда ўзини ҳам йўқотмасдан:

– Padrone, қизлар маъбудаси ҳақи, қасам ичиб айтаманки, сизнинг яхшиликларингизга заррача ҳам хиёнат қилганим йўқ. Қизингизни чин юракдан самимий ҳурмат-эҳтиром билан севаман. Худди шундай ҳурмат-эҳтиром билан уни менга қаллиқ қилиб беришингизни ўтиниб сўрайман. Тўғри, бундай нозик нарсани илтимос қилишга менинг ҳақим йўқ. Лекин Италияга жўнатиб юборишса, мен Америкага икки дунёда ҳам қайтиб келолмаслигим мумкин. Катаринага ҳеч қачон уйланомай қолишим мумкин.

Назориннинг хотини Филомена гапнинг лўндасини айтди-қўйди:

– Аҳмоқлик қилма, – деди у хўшпасемиз эрига. – Нима қилиш кераклигини жуда яхши биласан. Энцони ҳеч қаёққа кеткизмайсан. Лонг-Айленддаги қариндошларимизни ишга жўнатиб юбор, ҳозирча яшириниб турсин.

Катарина ҳўнграб йиғларди. Тўладан келган лаби устида туклари бўртиб қолган Катарина мақтанарли даражада гўзал эмасди. Энцодек қулинг ўргилсин эрни қаёқдан ҳам топарди. Бошқа ким унинг сийналарини меҳр-муҳаббат билан эҳтиёт қилиб силаб-сийпалайди.

– Мана, деб Италияга кетвораман, ўшанда биласизлар! – деб бақирди у отасига. – Энцони олиб қолмасанглар, у билан қочиб кетаман.

Назорин унга қув кўзларини қадади. Қизи шўх эди. Энцо иссиқ нонларни саватларга жойлаштириш учун қизининг орқасидан қисилиб пештахта томон ўтмоқчи бўлган пайтларда қизи унга суркаланганига кўп кўзи тушган эди. «Тезда чорасини кўриш керак, худо кўрсатмасин, акс ҳолда, – Назориннинг хаёлига қўрқинчли ўйлар келди, – бу зумрашадан бошқа каттароқ ишларни ҳам кутиш мумкин. Энцони Америкада олиб қолиш, унга Америка фуқаролигини олиб бериш керак. Бу ишнинг уддасидан чиқадиган фақат бир одам бор. Бу одам «Чўқинтирган ота», дон Корлеонедир.

Бу уч кишининг ҳар бири ва бошқа жуда кўп кишилар мисс Констанция Корлеоненинг 1945 йил августининг сўнгги шанбасида бўладиган никоҳ тўйига олтин ҳарфлар билан ёзилган таклифномалар олдилар. Келиннинг отаси дон Вито Корлеоне гарчи ўзи ҳозир Лонг-Айленддаги катта алоҳида ҳовлида яшаса ҳам аввалги қўшнилари ва дўстларини эсдан чиқармаганди. Меҳмонлар ўша ерга тўпланишади ва албатта шоду хуррамлик кун бўйи давом этади. Тўйда кейинчалик одамлар эслаб юрадиган воқеалар кўп бўлади. Япония билан бўлаётган уруш тугади, фронтдаги ўғиллар ташвиши ҳам энди бу байрамга рахна сололмайди. Тўй эса қувончу шодликларга эрк бериш учун зўр баҳона бўлади.

Шундай қилиб, тўй бўладиган шанба куни эрталабданоқ ўз иштироки билан оилавий тантананага файз қўшиш мақсадида Нью-Йорк шаҳри-

Bu tanishuv parchasidir. Asarning to'liq versiyasi
<https://kitobxon.com/uz/asar/2500> saytida.

Бу танишув парчасидир. Асарнинг тўлиқ версияси
<https://kitobxon.com/uz/asar/2500> сайтида.

Это был ознакомительный отрывок. Полную версию
можно найти на сайте
<https://kitobxon.com/ru/asar/2500>